

400196 Kolozsvár Av. Bădescu (Balassa) utca, 35 szám, Telefon/fax: +40 264 450 230, drótposta: mcszesz@gmail.com

Hírlevél

Bodó Barna

Érdekes kifejezés, továbbgondolandó.

Nem lap. Nem újság. Nem gazetta – a velencei 1566-os **Notizie scritte** értelmében, amely ugye írott formában juttatta el a város vezetőinek üzeneteit a lakossághoz.

Nem üzeni akarunk, és nem szenzációt tálalni meg továbbítani.

Hírlevél.

A hírlaphoz áll közel, nyelvünk kifejező erejét alapul véve arra gondolhatunk, hogy: tájékoztatás a cél, miként az egymás iránti felelősséget érzők között el illik. És szokás.

Tájékoztatás – információ... Másról sem halunk manapság.

Csak hogy: a tájékoztatás jellegét és milyenségét a kereskedelmi média esetében olykor nem az egymás iránti felelősség, hanem a hírsatornát éltető szenzáció határozza meg. Nem azt közlik, ami fontos, hanem azt – amiről beszéltetni lehet embertársainkat...

Szóval hírlevél.

Értelmezésünkben a közszolgálat felelőségében egymás felé fordulók tájékoztatási eszköze. Azoké, akik tenni akarnak és céljaik elérésében másokat is segíteni kívánnak.

Hírlevél – baráti gesztus.

Mondjuk el, közvetítsük egymásnak általa mindazt, amit civil világunkban fontosnak tartunk. Ezért vannak rovataink. Ezért kérünk mindenkit, Téged is kedves olvasó, hogy szólalj meg, mondj véleményt a kisebb és nagyobb közösség ügyes-bajos dolgairól.

Csináljuk együtt a Hírlevelet.

Tudom, partnerei lehetünk egymásnak.

Csak akarni kell. Mi akarjuk...

Rövid hírek

Dr. Nagy Ádám szeptember 7-re hívta össze a Nemzeti Civil Alapprogram tanácsát. A Budapesten tartandó tanácsülés napirendi pontjai között szerepel a működési támogatás rendjének megvitatása és a beszámolási rend egyszerűsítése is.

<http://www.nonprofit.hu/esemenyek.html#e656755>

Ugyancsak az NCA Tanács jelentette meg júliusban a Hatályos Döntések Tárát, amelynek közzélése előtt felülvizsgálatra került az elmúlt évek döntési anyaga. A Hatályos Döntések Tára ezentúl féléves rendszerességgel kerül a nyilvánosság elé.

<http://www.nonprofit.hu/hirek/egyhir/654786.html>

Találkozó

Augusztus 18-án Bukarest adott otthont annak a találkozóknak, amely Sorina Luminita Placinta miniszterasszony (Sport- és Ifjúsági Minisztérium) és 50 ifjúsági szervezet képviselői között zajlott. A találkozó témája a párbeszéd és együttműködés hatékonyabbá tétele volt a minisztérium és a civil szervezetek között. A találkozón résztvett az Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ) és a Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT) képviselője is.

www.stiriong.ro/pagini/ministrul-tineretului-si-sportului-a-dis.php

Civilkomp '09

Kreativitás és innováció: civil a neved! címmel kerül megrendezésre a társadalmi célú kommunikáció hatodik fóruma a Promotion szakkiállítás keretében szeptember 22-23. között. A rendezvény díjmentes, regisztrációhoz kötött. Jelentkezési határidő: szeptember 18.

Jelentkezés: info@civilkomp.hu

<http://www.nonprofit.hu/esemenyek.html#e649881>

Békás-szoros: ki az úr?

Vizauer T. Csaba

Augusztus közepén a sajtóból értesültünk arról, hogy a Békás-szoros Hargita megye területére a szomszédos Neamț megyeiek az általuk megyehatárnak tartott pontnál illegálisan kihelyeztek egy információs táblát. A két megye önkormányzatának nyilatkozataiból a területi és gazdasági érdekek sütnek át, erősen háttérbe szorítva azt a tény, hogy a vitatott terület az 1971 óta védett természeti ritkaságnak számító Békás-szoros – Nagyhagymás Nemzeti Park része.

Augusztus 18-án a Zöld SzékelyFöld és Zöld Erdély Egyesületek beadvánnyal fordultak a Hargita és Neamț megye a Környezetvédelmi

MIT - rövidtávon

Péter Emőke Katalin

A **Magyar Ifjúsági Tanács (MIT)** – jellegéből kifolyólag – képviselni kívánja az erdélyi magyar ifjúságot különböző közéleti megnyilvánulásokon, közművelődési alkalmakon és a nemzeti ünnepeken. A MIT tagja a 2004 őszén megalakult, az erdélyi magyar civil szférát összefogni hivatott Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetségének (MCSZESZ). A szervezet székhelyi irodájából történő folyamatos ügyvitel, az állandó kapcsolattartás a tagszervezetek vezetőivel, civil, egyházi és politikai szervezetekkel, az erdélyi magyar nemzeti közösség meghatározó személyiségeivel mindmind a MIT meghatározó – kifeje gyakran kevésbé látványos – és folyamatos tevékenységei közé sorolhatók. A továbbiakban szeretnénk röviden beszámolni a nyári legjelentősebb rendezvényeinkről, valamint a további terveinkről is.

A Kisebbségért – Pro Minoritate Alapítvány és az erdélyi Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) 2009. július 14–19. között szervezte meg immár a **XX. Bálványosi Nyári Szabadegyetemet és Diáktábort** Tusnádfürdőn.

A Hargita és Neamț megye határán levő információs tábla

rendőrségeihez, kérték a természetvédelmi terület kezelési tervének mielőbbi jóváhagyását. Mert attól tartunk, hogy miközben a szomszédos megyék elöljárói azon vitatkoznak, hogy kié a diófán éneklő madár, elpusztul a filemile.

Tusványos. Természetesen! címmel hirdettük idén e mára meghatározó közéleti eseménnyé vált rendezvényt.

Programjaink közt több érdekfeszítő előadásra sor került, a következő témákban: *Napirenden a gazdasági válság; Föl, föl, ti rabjai a gáznak... – a Nabucco gázvezeték: rabszolgák kórusa? – az európai energiapolitikáról; Nemzet-politika és az önálló erdélyi magyar felsőoktatás; Elnökválasztás 2009 – a politikai paletta áttrendeződése?; Európai parlamenti választások 2009 – a magyar összefogás eredményessége; Közép-kelet-európai blues. Erős térségpolitika? Mennyire volt sikeres a rendszerváltás a térségben?; Önkormányzatok szövetségben (?); Új Európai Unió. Hogyan tovább?; A közszolgálati tájékoztatás húsz éve a Kárpát-medencében.*

A MIT nyári **küldöttgyűlésének** 2009. július 19-én Tusnádfürdő adott otthont. A küldöttgyűlés keretében elhangzottak a vezetőség és a tagszervezetek beszámolóit, illetve tisztújításra került sor.

Bardócz Csaba objektív okok miatt nem vállalta tovább az elnöki tisztséget, így a küldöttek – megbízott elnökként – Sándor Krisztinát választották újra a MIT élére. Az alelnökök személye nem változott: Bozsó Imre Lehel (IKE), Vadász-Szatmári Huba (RMCSSZ) és Tőkés Lehel (ODFIE) segítik az elnök munkáját az elkövetkező időszakban.

Traian Băsescu román államfő beszéde alatt – autonómiát kérnek Tusványoson is

A MIT őszi rendezvényei:

Civil és közéleti iskola (ÚJRA!)

2009 októberétől újra lesz egy féléves civilsuli. Az erdélyi városokba ellátogató hétfői rendezvény-sorozat célja, hogy az erdélyi magyar középiskolás fiatalok érdeklődését felkeltse a civil szféra és a közéleti kérdések iránt, és elősegítse közvetlen tájékozódásukat az említett területeken. A hétfői előadásorozatok tervezett meghívottai erdélyi és magyarországi előadók, illetve elismert közéleti személyiségek. A program lebonyolítására 2009. október – 2010. március között került sor.

A Civilsuli logója

Adj, király, katonát! (negyedszer)

Késő ősszel folytatódik a Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) által kezdeményezett vetélkedő, amelynek célja, hogy a résztvevőkben az összeállított szöveggyűjtemény és a verseny próbái során felértékelődjék a család szerepe. A verseny a IV–VIII. osztályos tanulókat célozza meg. Az említett korosztály (10–15) képezi azt a réteget, mely a kamaszkor küszöbén még alakítható élet- és világszemléletet feltételez.

Az Adj, király, katonát! verseny döntőjén készült felvétel

Ifjúsági képzések Szilágy megyében

Varga Zoltán

Az Areopagus Alapítvány trénerai a nyár és az ősz folyamán két projekt keretében képezik összesen hat Szilágy megyei település ifjúsági szerveződéseit. Mindkét projektet a **Pro Mocsolya Egyesület** koordinálja. A *Fiatalkok a Szilágy megyei ifjúságért* című projekt támogatója az Európai Unió **Fiatalkok lendületben** című programja, a *Sámsoni fiatalok a helyi közösségért* című projekt az Európai Gazdasági Térség **Civil Támogatási Alapja** támogatja.

A projektek célja erősíteni az ifjúsági struktúrákat, illetve serkenteni az együttműködést közöttük. Október végéig a következő hat településen tartunk összesen 30 napos képzést: Mocsolya, Sarmaság, Sámson, Szilágyballa, Szilágyerked és Zilah. A képzési szakaszt követően mindkét projekt célcsoportjai egy-egy projektet valósítanak meg partnerségben.

Kommentár

Tisztelt érdeklődők, olvasók!

Az MCSZESZ Hírlevelének **Kommentár** rovatát böngésszük. Célunk, hogy ez a rovat helyet biztosítson mindazon véleményeknek, javaslatoknak, felvetéseknek, amelyek a civil szféra és ezen belül az erdélyi magyar civil szféra hasznára válnának. Első számunkban Václav Havel volt cseh államfő 2000-ben megjelent írását közöljük, úgy gondoljuk, hogy mondanivalója nem vesztette el aktualitását, hasznos olvasmány lehet minden civilnek.

A CIVIL TÁRSADALOM ÉS ÚJ ELLENSÉGEI

Václav Havel

Az igazi civil társadalom a demokrácia legszilárdabb alapja.

Olykor-olykor még a kommunizmus is együtt tud élni a magántulajdonnal, sőt néha a magánvállalkozással is, de sohasem a civil társadalommal. Nem véletlen, hogy mindenütt éppen a civil társadalomra mérte a legvégzetesebb csapást nyomban hatalomra kerülése után.

A rendszer bukása után a kommunista hatalom által elfojtott szólásszabadságot vissza lehetett állítani egyik napról a másikra, de nem így a civil társadalmat. Sokkal bonyolultabb helyreállítani azt a sokféle párhuzamos és egymást kölcsönösen kiegészítő utat és módot, amelyek révén az állampolgárok részt vehetnek a közéletben.

Ennek oka nyilvánvaló: a civil társadalom bonyolultan strukturált, törekeny, olykor titokzatos élő szervezet, amely évtizedek, ha ugyan nem évszázadok alatt fejlődött ki. Lehetetlen felülről, rendeletileg helyreállítani, miután éveken át lényegében nem létezett. Csakis türelmes munkával lehet újjáépíteni három pillérét: az önkéntes, magánjellegű társulást, az állam decentralizálását és a politikai hatalom delegálását az államtól független szervezeteknek.

Mihelyt megragadták a hatalmat [szerk. megj.: a demokratikus politikai elit], az új eliteknek egyszerűen nem volt ínyükre, hogy átengedjenek bármit is az örökségükül jutott állami hatalomból. Fura módon sok demokratikus, antikommunista politikus is göresösen ragaszkodik a túlméretezett állami hatalomhoz, a kommunista korszak e hagyatékához. Ezért van az, hogy sok iskolát, kórházat, kulturális és egyéb intézményt továbbra is centra-

lizált adminisztráció irányít, holott azok átalakulhattak volna önálló intézményekké, amelyeket az állam vagy tisztos távolból szemlélne, vagy átlátható eljárással támogatna.

Évek óta húzódik a vita az állam decentralizációjáról, de egyetlen kormány szerv sem mutatott még arra hajlandóságot, hogy harc nélkül átengedje egyes hatalmi jogköreit a régióknak vagy a helyhatóságoknak. [...] Egyes politikusok mégis ideológiai mentséget keresnek az állami hatalom csorbítatlan fenntartására. Többnyire így érvelnek:

„Az emberek minket választottak, akaratukat nyilvánították, hogy mi kormányozzunk. Aki ezen változtatni akar, az a képviselői demokrácia ellen intéz támadást. A javak szociális újraelosztása az állam feladata, és nem is engedhető meg szerepkörének zsugorítása ezen a téren. Aki központi ellenőrzéstől mentes párhuzamos struktúrákat akar teremteni vagy támogatni, az magát a parlamenti demokráciát kérdőjelezi meg.”

A civil társadalomba vetett hitet sokan baloságként, anarchizmusként, szindikalizmusként értelmezik, sőt még olyan is akadt, aki profasizmusnak nevezte. Valójában azonban arról van szó, hogy nem akarnak osztozni másokkal a hatalmukban, s ebben gyökerezik az érvelésük, amely szerint a civil társadalom: támadás a politikai rendszer ellen.

A pártok, mintha azt mondanák: „A kormányzás a mi dolgunk. Ti csak válasszatok, ennél többet ne akarjatok!” Pedig ez sületlenség. A politikai pártok és a demokratikus intézmények csak akkor működhetnek jól, ha erőt és ötletet merítenek egy fejlett, plurális polgári környezetből, és ki vannak téve e polgári környezet bírálatainak.

A civil társadalom nem szándékozik a parlament vagy a politikai pártok megkerülésével cselekedni. Ellenkezőleg: hozzá akarja segíteni őket, hogy képességeik és lehetőségeik legjavát nyújtsák. A politikai pártok és a politikai intézmények kiszikadnak a sokrétűen strukturált civil társadalom éltető nedve nélkül, elveszítik kezdeményező képességüket, és végül politikai profik begyöpösödött, zárt csoportjává silányulnak.

A civil társadalom valódi pluralizmust gerjeszt, a pluralizmus versenyt teremt, a verseny pedig minőséget eredményez. Ebben a tekintetben sok a hasonlóság a gazdaság és a politika között. Minél többféle kezdeményezést engednek felszínre kerülni, annál nagyobb az esély, hogy a legjobbak és a legötletesebbek fognak diadalmaskodni. Ha mindig és kizárólag a központi állami hatóságok és a központi politikai testületek akarják eldönteni, hogy mit kell tenni és hogyan, akkor egyenlőségjelet tesznek a hatalom és az igazság közé, márpedig ez a tétel századunk legveszélyesebb politikai elképzelése. Minél rétegzettebb a civil társadalom, annál virágzóbb, s minél virágzóbb, annál inkább szilárdabb a belpolitikai helyzet. A civil társadalom megvédi az állampolgárokat a politikai hatalmi változások túlzott hatásaitól, mivel elnyeli, sőt kiküszöböli ezek egy részét az alacsonyabb szinteken. Ezáltal lényegében meg is könnyíti a politikai változásokat. A kormányváltás így nem tűnik szélviharnak, amely mindent máshová sodor.

Ahol a civil társadalom nem eléggé fejlett, ott minden probléma felszüremlik a hatalom központjában. Ám minél több hatalom marad a központban, annál nagyobb a valószínűsége, hogy a központ erői megszerezhetik a teljes ellenőrzést az ország fölött. A kommunisták nagyon jól tudták ezt, azért szóltak bele még a méhészegyesület belső ügyei-be is.

Nem kell ahhoz közigazdásznak lenni, hogy belássuk: a civil társadalom pénzügyileg is önfenntartó. Amikor mindent az állami költségvetésből kell fizetni, akkor nyilván több adót kell beszedni, és bizony sok pénz elsikkad e műveletek közben. Egy olyan rendszerben, ahol a jótékonysági adomá-

nyok levonhatók az adóból, a hasznos kezdeményezések több pénzhez jutnak, mint most jutnak, amikor az állam pénzeli őket. A civil társadalom egyébként adólevonások lehetősége nélkül is megteszi a maga jobbító lépéseit. Minden eddigi szempontnál fontosabb azonban, hogy a civil társadalom öntudatra ébreszti az embereket. Az emberi lények nem egyszerűen gyárosok, profithajhászok vagy fogyasztók, hanem legbensőbb mivoltuk szerint társas lények, akik az együttélés és az együttműködés különféle formáira sóvárognak, akik befolyásolni akarják a körülöttük történő dolgokat, és elismerésre vágnak azért, amit adni tudnak a környezetüknek. Az emberi természet kiteljesedésének egyik legjobb eszköze a civil társadalom.

Ellenségei tisztában vannak ezzel, és éppen ez tüzezi leginkább az ellenkezésüket.

Napirenden

Kulturális értékmegőrzés

A temesvári Szórvány Alapítvány gyakorlati jellegű intenzív képzést szervez 2009. szeptember 11-12-én a helyi értékek azonosítását és népszerűsítését célzó PROCULT program keretén belül.

A képzés fő témái:

- Helyi kulturális értékek feltárása és népszerűsítése – módszerek és technikák.
- Kulturális útvonalak a régióban
- Pályázatírás és pályázati menedzsment.

A PROCULT projekt támogatója a Civil Társadalom Fejlődéséért Alapítvány (FDSC). Az ingyenes képzésre Temes, Arad, Hunyad és Krassó-Szörény megyei résztvevőket várunk.

Jelentkezés az Alapítvány irodáján:

Drótpostacím: diasporatm@rdstm.ro

Tel./fax. 0356-446516.

Szórványoktatási pályázat a szomszédos államokban folyó magyar nyelvű közoktatás támogatására

A Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztériumának Határon Túli Magyarok Titkársága a Balassi Intézet közreműködésével nyílt közoktatási pályázatot hirdet szórvány oktatás támogatására. Romániai, szlovákiai, ukrainai, szerbiai, montenegrói jogi személyiséggel rendelkező non-profit szervezetek (civil szervezetek, alapítványok, egyesületek, egyházak, társulások, stb.) nyújthatnak be pályázatot.

A pályázatról bővebb információk, valamint a pályázati adatlap a www.civilportal.ro honlapon érhetők el, a pályázatok almenüben.

Fekete-tengeri NGO-fórum

A Fekete-tenger menti országok civil szervezeteinek képviselői találkoznak idén ősszel a II. Fekete-tengeri NGO-fórum keretében.

A találkozó helyszíne Bukarest, időpontja 2009. október 29-31.

A találkozó napirendjén: Civil szervezetek szerepe válság idején (NGOs in Times of Crisis), és célja képet kapni arról, hogy a térség tíz országában a civil szervezetek milyen gazdasági, politikai és

Tanfolyamok

A Civil Társadalom Fejlődéséért Alapítvány (Fundatia pt. Decvoltarea Societății Civile) igények szerint képzéseket és kurzusokat szervez egy sor civileket közvetlenül érintő kérdéskörben:

- Képzők képzése (Training of Trainers)
- Pályázatírás
- Projekt-menedzsment
- Projektek pénzügyi menedzsmentje
- Közbeszerzések
- Stratégiai tervezés
- Kommunikáció
- Támogatásszerzés
- Közönségkapcsolatok (PR)
- Csapatépítés, stb.

Tanfolyamot minimum 12 jelentkező esetén indítanak. Helyszín: Bukarest, vagy ahol a résztvevők igénylik. Időpont: 30 nappal a jelentkezés, igénybejelentés után.

A részvételi díj függ a résztvevők számától, a tanfolyam időtartamától, a helyszíntől (Bukarest-vidék) Jelentkezés, információ:

Telefonon: 021/310 01 77 vagy elektronikus postán: training@fdsc.ro. Kapcsolattartó személy: Cristina Brezoi, projekt-koordinátor.

Rövid hírek

Egy évenként elvégzett 2008-as felmérés szerint a romániai civil szféra, először az utóbbi 10 évben, stagnál. Az eredmény a Civil Szektor Fenntarthatóságának Indexében jelent meg. A felmérést a USAID (United States Agency for International Development – Egyesült Nemzetek Ügynöksége a Nemzetközi Fejlődésért) végezte, akik szerint a főbb okok, hogy jelenleg sem ismerjük hány működő civil szervezet van Romániában, illetve ezek nem segítik egymás munkáját, nincsenek vagy nem működnek a hálózatok. A helyi vagy megyei önkormányzatokkal sem sikerült 2007-hez viszonyítva jobb együttműködési kapcsolatokat kialakítani.

www.stiriong.ro/pagini/dezvoltarea-sectorului-ong-a-stagnat-in-.php

A MCSZESZ tagszervezetek székhelyén

FELHÍVÁS

Tisztelt Elnök Asszony, Tisztelt Elnök Úr!

2009 folyamán a Magyar Civil Szervezetek Szövetsége találkozósort szervez a magyar megyei civil szervezetekkel. A találkozók témája a magyarországi pénzalapokra való pályázat reformja, vagyis a Szülőföld Alap pályázató rendszer kuratóriumába a politikum (Romániai Magyar Demokrata Szövetség) mellé, aki jelenleg képviseli az erdélyi magyar civil szférát, egy civil képviselő jelenlétét kérni. Hisszük, hogy a saját problémáinkra nagyobb ráhatásunk van, mint egy kívülálló szervezetnek, ezért fontosnak és indokoltnak tartjuk a kérésünket.

2009 májusáig négy megyei találkozó került megszervezésre Temesváron, Kolozsváron, Sepsiszentgyörgyön és Marosvásárhelyen. Ezekre a találkozókra nem csak a MCSZESZ tagszervezetei, hanem minden működő megyei civil szervezet hivatalos volt.

A találkozókön elhangzott vélemények alapján elmondhatjuk, általánosan elfogadott az a javaslat hogy a Szülőföld Alap pályázatok elbírálásánál erdélyi civil szervezeti képviselő is jelen legyen. A marosvásárhelyi találkozón javaslat fogalmazódott meg, hogy a Nemzeti Kulturális Alap, valamint a Nemzeti Civil Alap pályázató rendszereket is elérhetőbbé kellene tennünk az erdélyi magyar civil szervezetek számára, ennek érdekében tárgyalásokat folytatna a MCSZESZ a Magyar Kormánnyal, illetve a fent említett pályázató rendszerek kuratóriumaival.

Amennyiben Ön és az Ön által képviselt szervezet egyetért az erdélyi magyar civil delegálásával a Szülőföld Alap kuratóriumába, kérem jelezze a 0745-300995 vagy 0264-450230 telefonszámokon vagy a bodobarna@yahoo.com, mcszesz@gmail.com e-mail címeken. Bármilyen visszajelzést, kérdést, véleményt várunk. Visszajelzésével segíti munkánkat és a saját szervezetének munkáját, a források könnyebb elérhetőségét is.

Tisztelettel,
a MCSZESZ Igazgató Tanácsa nevében

Bodó Barna,
elnök

Varga Zoltán,
alelnök

Bereczki Kinga,
alelnök